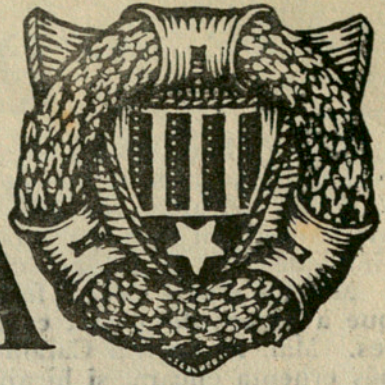

BUTLLETÍ DE L'ESTAT CATALÀ

Any II ★

Publicació bi-mensual de l'Estat Català

★ N.º 7

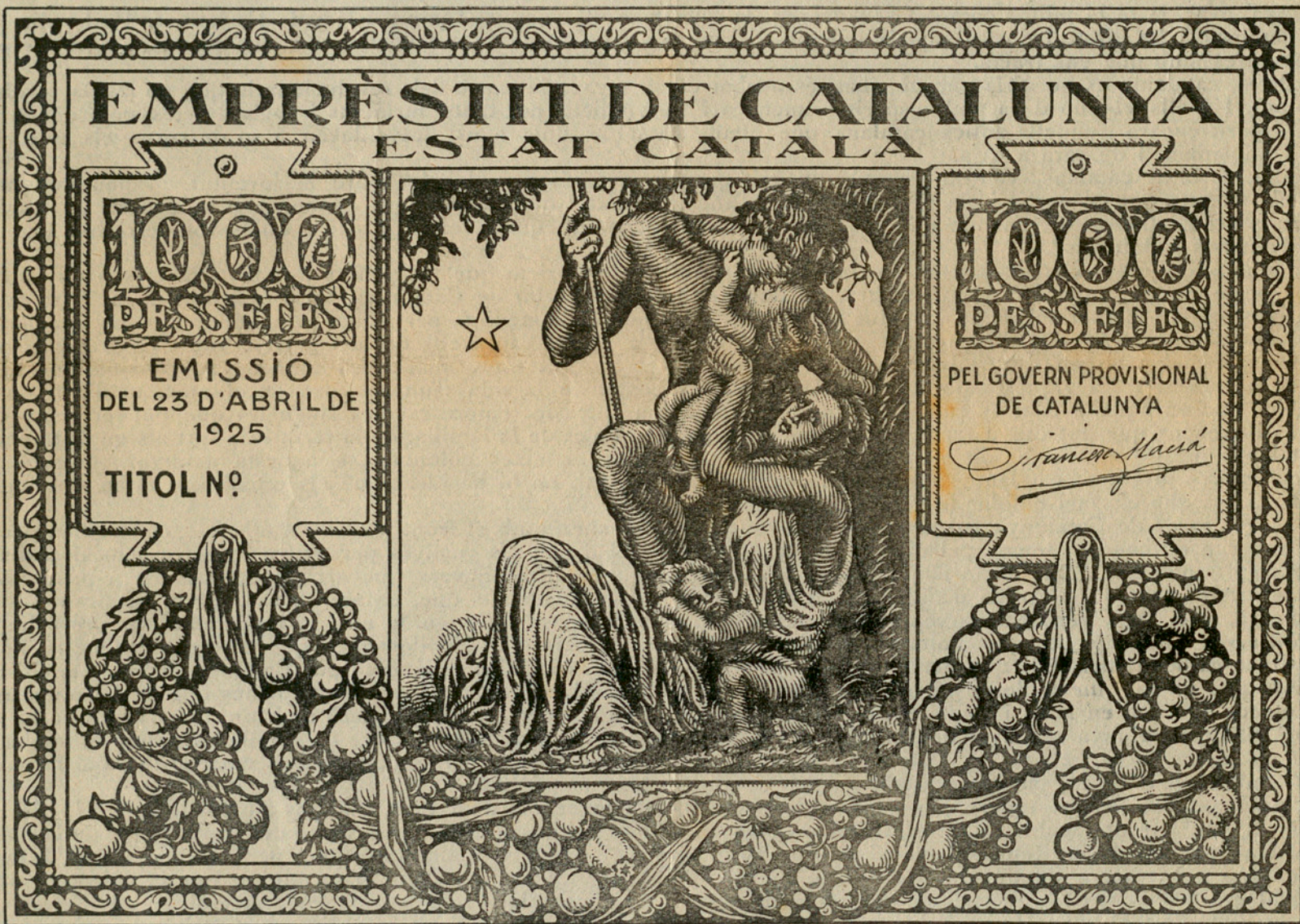
Catalunya i altres països : 50 cts.

Paris, 1er de Juliol de 1925.

Amèrica : 10 centaus.

EMPRÈSTIT DE CATALUNYA

Emissió "PAU CLARIS" — Any 1925

Facsimil imprés d'una classe de títols del Emprèstit tirats en colors.

Per la llibertat de Catalunya !

Per la cultura dels catalans !

Pel millorament i dignificació del Proletariat !

Per la Pau social !

Per la riquesa catalana !

PER CATALUNYA!

Som en hores d'angoixa per Catalunya. Gosaria dir que mai l'ànima del nostre poble n'havia passades de més cruentes. Si, en altres temps, havia sentit el flagell de la guerra que li fou adversa i, entre d'altres, el d'aquell decret de Nova Planta que l'humilià, eren dolors que afectaven més el seu cos que el seu mateix esperit, condormit com estava al fret d'aquell hivern de decadència que l'anava esmorteïnt de mica en mica. Avui, redreçat com està i en ple desvetllament, té consciència clara de les humiliacions que li són infligides i si no fos per dignitat fora per vergonya que en sofriria.

Mai un esperit jove i ferm fou junyit per un esperit caduc i corcat i ple de podridura, mai un esperit culte i refinat en fou per un que a passos de gegant caminés cap a la barbàrie, ni mai l'esperit del senyor fou governat pel del captaire que vivia de les seves sobres. Mai, fora ara a Catalunya, això que sembla un contrasentit, havia estat una realitat per nosaltres massa cruenta. I acaba de fer-la més cruenta encara, si hi ajuntem la contribució de sang que costen a Catalunya les aventures tràgiques d'Espanya.

A no tardar, pares i mares de Catalunya, us la vindran a cobrar de nou aquesta contribució i que per cert us costarà ben cara. Prepareu els vostres fills que les aigües i els camins d'Alhucemas tenen set de sang jove. Doneu-los ben de grat que prou que us serà agrait. El Rei d'Espanya, per la voluntat del qual hauran mort els vostres fills, ja us recordarà, un dia, que ell és descendent dels funestos borbons i, un altre dia, que una de les seves aspiracions es esdevenir una reincarnació d'aquell rei que tenia més de fera que d'home i que per mal nom els catalans li diuen encara Felip V, tot maleïnt-li la memòria.

Catalans de Catalunya! Catalans d'Amèrica! Catalans d'on se vulgui que sigueu — que les distàncies no us separen pas d'aquest cos màrtir de Catalunya, del qual en sou parts vivents — lligats tots per aquesta comunitat de pàtria que fa que ens sentim el uns de les ferides dels altres i tots plegats les de la nostra pàtria, Catalunya sofreix i en l'hora de les seves angoixes, gosaria dir supremes, espera de tots nosaltres!

Sovint sentireu parlar germans nostres que se'n planyen, lamentant que no hi hagi qui faci el gest que restableixi la justícia catalana. Ben sovint també, però en parlen llastimosament en un to, com si aquest gest no l'haguessin de fer ells, sinó que l'esperessin d'altres. No volguem esser nosaltres d'aquests. El gest per la nostra dignificació no l'han de fer els uns o els altres, sinó tots els catalans. No és aquest partit, ni aquell partit que sofreix les injúries i vexacions d'Espanya, sinó tot Catalunya i en la part més viva i comú a tots els catalans, com és la seva llengua, la seva cultura, la seva pau i riquesa i la flor del seu jovent la sang del qual s'escola a rius en una terra estranya entre fam, misèries i vileses.

Benahauradament, però — i ens plau fer-ho públic — no tothom a Catalunya pensa que són els altres qui han de respondre per la nostra dignitat. Hi ha, avui, un estol ben nombrós de joves, gosaria dir la gran majoria de la joventut catalana, està ja a punt i disposada en ordre de batalla per escometre les nostres reivindicacions. La bandera que els aixopluga no és la meua bandera, ni la d'aquest català, ni la d'aquell altre, és la bandera barrada de Catalunya i sota la llum i el guiatge de la nostra estrella solitària. Es per això que, en aixecar-la hem vist correr a la seva ombra elements de totes les idees i de totes les tendències dintre el nacionalisme. Tots plegats fem l'exèrcit de Catalunya.

Catalunya, avui, ja té la millor part del seu exèrcit, la que dona als exèrcits l'ànima i l'ideal: els homes. Us ho dic publicament a vosaltres, catalans, i ho diria al nostre mateix enemic, si sapigués que no n'està assabentat, com ho demostra amb les persecucions cruentes i bàrbares amb que ens tracta.

A vosaltres, catalans, us ho diria perquè s'hagués acabat d'una vegada la cançó dels revolucionaris que no fan la revolució perquè no hi ha homes. I a ells els ho diria amb esperit d'amenaça i de vindicta per tants turments i mals tractes com donen a la nostra gent i amb l'esperit encara d'aquells antics catalans que abans d'assaltar unes naus, desvetllaven a so de corns els que dormien, car volien batre's noblement i de cara a cara.

En dir-ho, però, al catalans, voldria afegir-hi un crit que els mogué a esglai de veure la joventut en peu de guerra i sense armes. Que els mogué aquest esglai i els encomanés tota l'angoixa mortal que hi ha hagut moments jo he passat, en ocasió de moviments provocats pel nostre mateix enemic que ens feien correr el perill de qualsevol repressió i qualsevol desordre. Qui salvaria en un moment d'aquests Catalunya?

I de moments d'aquests n'arribaràn, no en tingueu cap dubte. I tolerariem que tot aquest jovent es llencés a un suïcidi, noble i heroic a la fi, però que, per culpa i vergonya nostra, no duria encara la llibertat de Catalunya de la qual fora digne? No fora una cosa digna de tot blasme que el sacrifici d'una joventut no tingués una eficàcia immediata per manca de medis misèrrims i materials? Quina no fora l'amargor d'ànima d'aquest jovent, quan se n'adonés que en la nostra causa ells no hi estalvien vides ni joventuts plenes d'il·lusions i que els que poden no sols hi estalvien, sinó que hi neguen en absolut unes miserables monedes? Catalans, què es la fortuna de tots vosaltres, què són les riqueses de tot el món alhora al costat de la vida d'un sol jove en el moment d'obrir-se a totes les il·lusions nobles que en aquella edat és capaç de sentir un home; a totes les empreses més singulars que pot fer reeixir; a tots els treballs, obres i avenços que pot dur a terme; a tots els goigs purs i nobles de la família, de la terra i de l'art als quals té perfecte dret?

Ai, catalans, que, — com us he dit més d'una vegada en aquestes mateixes columnes, — aquesta amargor comença ja a envair l'ànima de les nostres joventuts catalanes: no hi ha treball que els resigni, no hi ha ideal que els ompli, no hi ha amor que els sacii, no hi ha goig ni res que els faci oblidar la seva decisió de sacrifici.

Catalans, els joves de Catalunya volen armes. Si avui us les demanen amb el front serè i els ulls ben clars i ben oberts com els d'aquell que sap cap on camina, temeu pel dia que la desesperació i el despit els guanyés per dintre i els fes aclucar d'ulls i alçar les mans enlaire com aquell que cerca de tornar a l'esma perduda. Sereu vosaltres llavors que arribareu, primers, a posar-los l'arma als dits? Serà una arma franca i amorosida d'alliberació o enverinada d'apassionaments que, en aquest cas, foren justificables?

Es per això, que, avui, per demanarvos-ho, en nom d'ells, deixo l'espasa i allargo la mà. I si no temés perdre l'aire de fortitud que he de conservar i no sapigués que molts de vosaltres ja hi sou obligats, per les doctrines que predicàreu, fins us ho demanaria amb aquella frase característica dels que demanen almoïna: Tan gran és la angoixa que sento per Catalunya i per tots els catalans!

Feu però que, un dia, un noble despit no ens guanyi a uns i altres i ço que, avui, són mans planes que us demanen una almoïna, no es vagin cloent de mica en mica i vagin essent punys closos que s'alcin per Catalunya, però amb un aire d'amenaça.

L'Emprèstit de Catalunya que avui l'ensem és com la mà estesa de la joventut en ordre de batalla que, com jo, també us suplica. No us demanem res per nosaltres, us ho demanem per la mateixa dignitat vostra, per la cultura dels vostres fills, per la pau i riqueses catalanes, per millorament de les classes proletàries, per Catalunya en una paraula.

Es per això que, en l'ensar aquest emprèstit ho hem fet sota la invocació d'un nom que fos símbol i concreció de tots aquests ideals que perseguim, havent escollit el d'En Pau Claris com a un dels polítics més íntegres, més purs i més grans de la nostra història i com a president que fou de la República Catalana que ell proclamà i aguantà, malhauradament per tan poc temps, i que nosaltres volem reinstaurar i perpetuar a Catalunya. I en dir que volem la República Catalana, ens plau afirmar que la volem en absolut i per damunt de qualsevol accident de persecucions que poguem sofrir i de concessions que, un dia, ens podessin esser ofertes.

Volem la República Catalana Independent, perquè tenim consciència plena de la personalitat de Catalunya amb cap altra confusible; perquè aquesta és la nostra voluntat per res ni per ningú coercible; perquè és capaç de governar-se per si mateixa i perquè té prou medis per viure millor que ara, separada d'Espanya, trobant altament despectiu que hi hagi encara catalans que gosin senyalar-li cap mena de tutoria.

Catalans, escolteu el nostre prec, avui que encara som a temps a dignificar-nos. Imitem l'exemple dels catalans d'Amèrica, gracies a l'esforç dels quals hem pogut organitzar-nos. Us ho demanem per Catalunya i jo us ho demano per aquesta joventut catalana que sofreix d'esperit com mai podrieu imaginar-vos. No us escolteu veus de gent migrada d'esperit i espantadissa. Catalunya amb la seva independència ha de millorar en tots els ordres.

Hem trucat a moltes portes en aquest sentit i no s'han obert. Hi hem trucat vestits d'exilats i ha estat endebades; a no tardar hi haurem de trucar vestits de captaire i potser també ho serà; a veure si, el dia que trucarem vestits de sang, tampoc les veurem obrir-se de bat a bat, com a dret que hi tenim per Catalunya.

Ens és grat dir-vos, però a vosaltres mateixos que per damunt de totes les amargors que ens hagi fet passar tenim la plena esperança que, en arribar aquest cas, ens obrireu les portes i els braços. En el fons del fons sou catalans i és aquest català que dorm dintre de vosaltres que es desvetllarà i us redimirà a vosaltres mateixos. No podem creure que l'avarícia us mati el sentit de raça. Estem segurs que, a l'idea que un petit auxili vostre pot garantir millor la vida d'un jove i pot estalviar-li més d'una sofrença, com a homes, no ens el negareu.

Aquesta crida que ara fem, la fem amb una absoluta esperança i amb una fe cega en Catalunya.

Creiem en Catalunya! Creiem en el poble català! Els catalans no som diferents dels altres homes. La nostra raça no és una raça inferior. El dia que fem l'alçament, l'entusiasme s'encomanarà com un foc. A tot arreu del món ha passat sempre igual. Catalans, creieu en Catalunya, creieu en vosaltres mateixos, ajudeu a garantir el primer cop que és l'espurna que ha d'encendre aquest entusiasme.

L'idea que se us ha d'endur a tots és: Si el resultat del nostre alçament es bo, Catalunya serà lliure; si no, Catalunya serà dignificada.

Treballem i morirem per l'ànima de Catalunya!

Francesc MACIÀ.

Per la llibertat de Catalunya

Si ens preguntessin quines són les raons essencials de la nostra lluita i del nostre ideal de separatistes i les haguessim de reduir a una paraula, diríem que és la llibertat de Catalunya. I si n'haguessim de dir una altra d'equivalent, diríem que és la dignitat dels catalans.

Mentres Catalunya no sigui lliure o no hagi fet els possibles per ésser-ne, encara que dintre d'aquests possibles hi entri el sacrifici d'una part de catalans, nosaltres no podem dir-nos dignes, com a catalans, ni en serem. Què diríem d'un home que es deixés mancar a l'honor sense exigir-ne la reparació? Doncs, això és **ço que ens passa als catalans com a catalans. Ja no és la reparació dels greuges històrics que encara tenim que venjar; ja és la injúria que rebem darrera injúria, cada dia, l'humiliació sobre humiliació que no ens deixarà tranquils fins que serem lliures.**

Es per això que així com aquell home no seria tingut en consideració entre els altres homes, la nostra nació, Catalunya, no és encara prou tinguda en consideració davant de les altres nacions, ni en serà fins el dia que exigeixi aquesta reparació d'honor. Aquell dia si que, perdent i tot, a la més petita efusió de sang que hi hagi en afirmació d'aquest honor nacional, el món girarà els ulls a Catalunya i se n'adonarà de la seva cultura, de les seves riqueses, de les seves característiques, en una paraula, de la seva personalitat, que la distingeix i la separa d'Espanya.

Es un contrasentit que avui, quan es parla tant de societats i lligues per salvaguardar els drets dels pobles i dels homes, no sigui amb aquests drets que ens poguem presentar al món perquè ens escoltin, sinó que hi hagim d'alçar les mans tenyides de sang. Es un sarcasme, però es així.

En el fons, però, quan un medita en aquestes coses, hi troba una raó no pas de lògica, diguem-ne de fatalitat, que demostra **ço que començarem dient, que cal afermar abans de tot la llibertat.**

Veritablement que n'hem fet de tota la nostra cultura, de totes les nostres escoles primàries, de les industrials, de les institucions artístiques i fins de les sportives? N'hi ha prou amb una disposició d'un home que, un dia, s'haurà llevat de malhumor o haurà begut un xic massa, perquè siguin tancades i desapareixin. Si fossim lliures, això no ens passaria.

Què en fem de crear i multiplicar les nostres riqueses, si n'hi ha prou amb l'imposició d'uns impostos perquè serveixin per socorre les misèries dels altres? Si fossim lliures, això no passaria. Què en fem de crear una joventut sana i forta si n'hi ha prou amb una ordre perquè se'ns l'enduguin a morir sense fe en una aventura dissortada? Si fossim lliures, això no ens passaria. Cal, doncs, garantir aquesta llibertat. Sense ésser lliures i independents, és com si no existíssim, és com si no tinguéssim voluntat, o el que és pitjor, tenint-ne, és com si fèssim la dels altres.

Es per aquesta llibertat que avui us demanem, rics de Catalunya, el vostre ajut econòmic. Els que estem disposats a posar-hi la sang, ens creiem en el dret de demanar-vos la misèria que representa això per vosaltres. Si us demanèssim la vida, però, ara, és tan poc **ço que us demanem, que fins ens fa vergonya a nosaltres mateixos pensar que poguem contestar-nos amb una negativa.**

Que Catalunya, rica com és, no pugui gaudir de la llibertat per manca de medis econòmics, és un sarcasme. Penseu que el fet d'armes a Catalunya vindrà. Som nosaltres que el durem per imperatiu de pàtria i per dignitat d'homes. Si el deure que teniu no us convenç, que us convenci l'egoisme.

Les pèrdues que us ocasionarà el desordre que pugui prendre el nostre moviment, per manca del vostre adjutori, són molt majors que aquesta misèria que representa per Catalunya cobrir el nostre emprèstit.

I encara un'altra raó: Si calculem les pèrdues en un sentit purament material que representen els catalans que han mort al Rif, romàns allunyats de la terra i els que n'han tornat esgotats d'energies, tot per no estar separats d'Espanya, veurieu com són també majors que **ço que us demanem. I ja no us parlem d'aquest altre aspecte tràgic i cruent que te aquesta darrera consideració que us fem, car aquest ja sabem que fa massa anys que tots plegats us el mireu amb massa indiferència.**

Quantes vides de catalans s'haurien estalviat, si Catalunya hagués estat lliure!

Catalans: Per cada 500 pessetes que doneu, equipareu un soldat de la llibertat de Catalunya, o un màrtir de la pàtria.

Condicions d'emissió

L'Emprèstit « Pau Claris » no és una emissió de bons a plaç fixe ni a un interès determinat. Es un préstec a Catalunya per la conquesta de la seva llibertat.

El total de l'emissió « Pau Claris » és de Pessetes 8.750.000, repartit en títols de 25, 100, 500 i 1000 pessetes.

Els bons d'Emprèstit o paper-moneda seran reconeguts i fets efectius en pessetes-or tantost estigui constituït i instaurat plenament l'Estat Català.

Els títols d'emprèstit són garantits per un Comité compost per homes eminents de Catalunya que cuidaran de l'administració d'aquests cabals, i actuaran segons les instruccions del Govern Provisional de Catalunya.

Per facilitar la realització dels bons, els noms o contrasenyes dels subscriptors quedaran degudament registrades en les matrius dels títols i en els llibres corresponents.

El venciment de l'Emprèstit començarà de comptar-se a partir del dia en que, recobra la nostra terra, comenci en ella el Govern legal dels homes elegits pels catalans.

En el cas que, per raons que no estàn al nostre abast, el Govern no podés desseguida acudir al pagament de l'Emprèstit, aleshores es fixarà un interès sobre la valor dels títols. Aquest interès es farà efectiu en quedar redimits els títols, en cas que l'Emprèstit es pagui abans d'acabar el primer any de govern, o bé per semestres, si el pagament es prorroga per més d'un any.

En pagar els interessos, es farà considerant sempre els títols en llur valor de pesseta-or.

Queda, entés doncs, que, si bé el venciment de l'Emprèstit es considera el dia de la Victòria, podrà ésser prorrogat fins a 5 anys com a màxim, amb la condició que els títols guanyaran l'interès que es fixarà.

No podrà carregar-se impost de cap mena sobre els títols d'aquest Emprèstit, que gaudirà d'absoluta excepció, donada la seva alta finalitat.

El Comité Emissor d'Estat Català pren el compromís solemni de fer respectar les condicions del nostre Emprèstit a tot Govern que s'estableixi a Catalunya.

També es compromet a donar compte detallat de les quantitats aplicades d'aquets Emprèstit.

Per la cultura dels catalans

Una de les tragèdies tal vegada la més important de Catalunya és la de la cultura dels seus fills. I diem la més important perquè si les altres que passa afecten el seu cos, podríem dir, per tractar-se de coses més o menys materials, aquesta fereix de dret la seva ànima, l'esperit dels seus fills.

Aquesta tragèdia podríem be anomenar-la la tragèdia dels infants de Catalunya.

I que no sembli a ningú que el mot que apliquem a aquest problema sigui exagerat ni literari.

Qui vegi els infants de Catalunya, petits encara, quan no han tingut temps d'anar a l'escola, se n'adona de seguida que es tracta d'uns infants joiosos i desperts, fills d'una raça privilegiada. Qui els vegi però cap als set o als vuit anys se n'adonarà també de quina és ja la diferència. No tenen ni la mateixa joia ni se'ls veu aquella vivor. Com si una grisor els velés la cara. Em refereixo als infants que són educats en escoles espanyoles, que són la immensa però molt immensa majoria a Catalunya.

Si cerquem quina pot ésser la causa d'aquesta grisor que apaga allò més bell que té una raça que és aquesta tendresa i joia de la seva infància, veureu que no és altra que el desordre que s'ha creat en l'ànima d'aquests petits, gracies a la influència de l'escola.

El voler ensenyar a un infant de quatre anys una llengua estrangera abans que sàpiga bé la materna, és un crim irreparable. I diem irreparable, perquè del desordre d'esperit que això li produeix i de la manca de consistència que tenen tots els coneixements primers que ell rep, en sofrirà tota la vida.

Això és cosa evident, si un hom es fixa que sobre aquests primers coneixements hi han de reposar tots els que vagi adquirint en la vida, essent, doncs, el fonament de tota la seva formació.

Qui és que edificaria en l'aire? Es, doncs, com edificar en l'aire donar una formació a un infant en llengua estrangera, quan encara no sap la materna. On s'aguanten els mots espanyols, si encara no sap el mot català equivalent i, no sabent bé el català, vol dir que encara no té el coneixement pràctic i viscut de la cosa a la qual es refereix aquell mot? Això majorment passa a Catalunya, on bona part dels mestres que hi té Espanya son Espanyols que no saben català per poder a la vegada ensenyar els dos mots espanyol i català, cosa que alleugeriria el conflicte.

Es per això que a tot arreu del món, en les nacions on es parla més d'una llengua, com passa a Suïça o Bèlgica per exemple, els infants petits són educats en llengua materna.

D'aquesta manca de consistència que té la formació dels que hem estat educats d'aquesta manera criminosa en podríem ésser testimonis tots plegats i especialment aquells catalans humils que, per raó de llurs directrius de vida, no s'han dedicat a altres estudis que els primaris. No us trobeu més d'una vegada en que no sabeu ni l'espanyol ni el català? I això que sembla que només afecta el llenguatge ja no cal dir com afecta a tots els ordres de la intel·ligència i a la mateixa facilitat i claretat de concepció i de comprensió d'un home que són les dues fonts de tota la seva formació.

El crim que es comet en les escoles espanyoles de Catalunya és més greu encara, si considerem que als nostres infants no se'ls ensenya ni història ni geografia ni res de Catalunya, o **ço que és molt pitjor, se'ls ensenya d'una manera falsejada, cosa que no sé com fa tants anys que tolerem. I ja no cal dir com molts d'aquests coneixements a part de l'interès sentimental que tinguin, en tenen un altre de pràctic que es deriva en medis de lluita en la vida.**

En aquest sentit pràctic les escoles espanyoles si res fan és matar tot esperit d'iniciativa i tota inquietud de l'infant, car els procediments que usen són els més reuells que es puguin conceixer i es regeixen encara per lleis velles com la Moyano, el reglament que havia de regular la qual crec que encara no ha sortit avui. No és estrany que Espanya no s'hagi captivat de modernitzar els ensenyaments, quan no ha pensat avui encara en bastir o adaptar edificis per a les escoles. L'ambient sol dels llocs on són instal·lades les escoles és prou per matar l'alegria dels infants i el més petit anhel que puguin sentir-se naixer.

Els coneixements que es reben a l'escola espanyola no tenen aquesta tendència que se'ls dona modernament a derivar-se en les pràctiques de la vida, donant-los una tendència o altra, segons els oficis o feines i ambient del lloc on han de viure els escolars.

Ja no cal dir com, no havent pensat en això més primari, no han pensat tampoc es escoles especialitzades, comercials i d'arts i oficis, ni en institucions per l'enfortiment físic de la raça i per l'establiment d'una deguda cultura física.

Es per suplir tots aquests defectes que contribuïen tan directament en el grau del nivell i de capacitat de la nostra raça que el nacionalisme català havia fet aquesta bella florida d'institucions en la mancomunitat i en l'ajuntament de Barcelona. Aquestes institucions han estat ara tancades pel directori militar, que en un mes ha destruït l'obra que havia costat tants anys d'enlairar i dur a bella realització.

Això fa pensar que potser ens equivoquem de camí i que d'ara endavant, potser abans de crear res, haurem de crear la força per sostenir-ho. Per crear aquesta força, pel restabliment de les nostres institucions, pels nostres infants que són els que sofreixen la tragèdia més íntima de la nostra opressió us demanem, avui, que feu triomfar l'« Emprèstit Pau Claris » y que, gràcies a vosaltres, el dia de demà se'n pugui dir l'Emprèstit de la Victòria.

Que els vostres fills mai us podessin dir: Heu estat més avars de la moneda, que de la sang dels que han mort per la pàtria.

Pel millorament i dignificació del proletariat

Deiem en la nostra nota anterior « Signes del temps » que es produeix visiblement a Catalunya un acostament sincer entre els elements de l'obrisme i els del separatisme. Es de desitjar que aquest contacte de colzes es faci en profunditat, això és que la gent parli, s'interrogui i dialogui. Es la manera d'arribar a que la gent s'entengui. El que nosaltres tenim el dret de dir és que d'aquesta « entente » en pot sortir una Catalunya fortificada i una classe obrera redimida.

Això apart que els interessos manen que l'unió es faci. Nosaltres volem l'independència de Catalunya per arribar a potenciar i a donar el màxim de possibilitats humanes a les forces que formen el nostre nucli social. Es en aquest sentit que nosaltres creiem que l'obrisme català no té més remei, si sent amb força el seu instint de classe, que ésser separatista. Si l'obrisme treballa pel seu millorament, si vol la dignificació de la seva classe, ha de treballar per Catalunya, perquè només Catalunya li pot donar ço que demana. De l'Estat no se'n pot esperar ni coneixement, ni amor, ni comprensió. L'història ho demostra. De l'Estat només se'n pot esperar l'organització en gran escala de la prostitució de la dignitat humana, se'n pot esperar tota llei de complicitats polítiques i sanguinàries, l'analfabetisme i la misèria. L'home simbòlic de la situació d'avui és el Martínez Anido, organitzador de la repressió obrera i de la repressió anticatalana.

Quan l'Amado arribà a Barcelona per fer de governador, procurà saber exactament el terreny que trepitava. Cridà al seu despatx a En Salvador Seguí, mort malaguanyadament massa d'hora.

— « Que opina Vd. — preguntà l'Amado — del movimiento separatista ? »

— « Creo — contestà En Seguí — que si Catalunya estivesse separada donaria a los obreros catalanes todo lo que piden ».

En Seguí tenia raó. El leader sindicalista es feia des de el seu terreny el mateix argument, veia les mateixes coses que veiem nosaltres des de el nostre. Era inevitable. En Seguí coneixia la manera que te l'Estat espanyol de tractar els homes i els problemes. De l'Estat, no en coneixia més que crueldats, misèries i embrutiments. Què no ha substituït l'Estat espanyol? Què no ha destruït? Què ha creat? De què l'Estat espanyol no és responsable? Sempre que la burgesia ha volgut fer una política antieconòmica, antinacional, ha trobat de l'Estat. Sempre que l'Estat ha volgut matar els anhels de justícia, d'idealitat i de dignitat, ha trobat en la massa obrera el conillet d'Indies a punt per totes les experiències. I tothom que en una forma o una altra ha posat obstacles al millorament i a la dignificació del proletariat ha trobat un camí i un mètode segur en la política de l'unitarisme i de l'Estat.

Els obrers, s'hauran de convencer, tard o d'hora que l'únic camí del seu problema podrà ésser traçat el dia que Catalunya tingui la seva plena sobirania i la seva completa independència. Quan els catalans dominin a Catalunya, es podrà donar per morta l'època de la misèria moral i de la política prostituïda, perquè només llavors es podrà tractar les coses a fons i hom podrà valoritzar al màxim els elements del nucli social català i harmonitzar tots aquests elements. L'interès de tots és que aquesta hora s'apropi, i que comenci l'hora de la dignitat humana, obrera i catalana, que tot és el mateix.

Per la riquesa catalana

Catalunya independent tornarà a ésser rica i plena!

La llibertat política de Catalunya no augura tansols un restabliment espiritual, garanteix també una consolidació econòmica. L'economia catalana, avui compromesa pel proteccionisme espanyol, es constituirà en potència important el dia que pugui formular sos pre-supostos a son pler i escient.

Catalunya rica i esclava és víctima de la pobresa econòmica d'Espanya. En impostos tansols la Catalunya estricta (Barcelona, Girona, Lleida, i Tarragona) contribueix anyalment al presupost espanyol amb 600 milions de pessetes — el 24 per 100 del total d'impostos d'Espanya; es necessiten trenta províncies espanyoles per igualar la contribució de les quatre « províncies » catalanes. I per ço com d'aquests 600 milions de pessetes només 100 milions, si fa no fa, són retornats a Catalunya per l'Estat Espanyol en concepte d'ensenyança, assistència i obres públiques, la Catalunya esclava resulta víctima d'un frau de 500 milions de pessetes anuals, una suma de moneda prou elevada per regir una nació com la nostra, dintre un nivell de civilització elevat igual al de la petita nació belga abans de la gran guerra.

Amb l'agricultura només Catalunya té recursos suficients per viure, econòmicament, separada d'Espanya.

El dèficit de Catalunya en la seva producció de blat, és de sobres coberta per l'excés de molts altres productes agrícoles favorablement exportables. Alliberada, demés, Catalunya del proteccionisme agrícola espanyol, la nostra nació podrà comprar a millor preu fora d'Espanya els 3 milions de tones que té necessitat d'importar. Així Catalunya verificaria un estalvi anual d'uns 50 milions de pessetes.

La indústria catalana, avui dintre una crisi suscitada materialment pel regim opressiu espanyol, posarà Catalunya, l'endemà de son independència, a cap de llista dels pobles industrials d'Europa.

Catalunya, poble de comerciants, garantida la seva llibertat d'acció, sense tiranies, per exemple, que li privin de mercaderiar amb Amèrica llavors del descobriment, pot trobar en el seu radi d'expansió una serie innumerable de possibilitats profitoses.

A la edat mitja, Catalunya anorreant la concurrència comercial de totes les repúbliques italianes va conquerir tots els mercats del Mediterrani, fins a l'Orient. I és d'aquest domini total de aleshores millor zona de comerç del món, que nasqué el llibre del Consolat de Mar, origen de tota la legislació comercial marítima d'aquella època fins als nostres dies. Que Catalunya sigui independent i veureu la nostra terra ubèrrima de riqueses! Recobrada la llibertat de la nostra pàtria, l'espasa espiritual que cada un de nosaltres avui esgrimim en gesta bèl·lica contra l'Espanya, es tornarà, amorosa, eina noble de treball. Allà on, erecta, fulgura a hores d'ara la llança nua de Minerva, hi brotarà l'ufanosa olivera.

La llibertat de Catalunya tornarà a nostra presència aquelles daurades visions de la nostra terra en gloriosa plenitud. Per l'antiga expansió nacional catalana, un dia les nostres costes es vegeren de cap a cap orlejades de vaixells. Deixeu que Catalunya sigui lliure i veureu com l'ideal incorruptible de cada català, es torna un ferm navili al servei nacional de Catalunya.

Guanyem, catalans, la vera independència de la pàtria, i veureu, una vegada més com allà en el temps, que Catalunya torna a ésser rica i plena!

Per la pau social

Tradicionalment, Catalunya ha estat una terra de pau social. Només acabà d'ésser-ne quan Catalunya acabà també d'ésser Catalunya. Es ara a les darreries, quan la terra catalana ha estat totalment intervinguda pels forasters, que el malestar absolut ha envaït les llars catalanes. I és per això que, desseguit, en treiem, necessàriament, una conseqüència: Cal que Catalunya torni a ésser Catalunya per que la nostra pàtria sigui, com allà en el temps, una terra de pau social.

L'Emprèstiu Pau Claris que avui llicencem confiat al poble, va encaminat a la restauració de Catalunya. Volem restaurar la Pàtria i amb ella totes les atribucions i tots els privilegis ancestrals. I ancestrals no estrictament en el sentit d'instaurar, al peu de la lletra, les regulacions i l'organització social de la Catalunya antiga. De la mateixa manera que de la legislació feudal dels Usatges es passà, correlativament, a les democràtiques disposicions dels Consells Municipals i a les humanes i dretureres legislacions dels catalans monarques, avui, en la Catalunya restaurada, en ple sentit d'equitat i de justícia, regirà una llei social que satisfarà les innúmeres necessitats de l'època. De la regulació antiga en recollirem només el llevat essencial, el bateg humaníssim, l'esperit voluntariós, el cordial aspecte. La modulació material i la fórmula aplicativa respondran, però, a les demandes de l'hora present. Que si, temps era temps, Catalunya podé donar, en les diverses branques, valuoses lleis al món, en la seva resurrecció actual podrà, també, infantar nova llei catalana. La flama de catalanitat que un dia unguí els comtes-reis de Catalunya tornarà, avui, a nimbar els actes transcendents dels qui regeixin. L'ardor que, exaltadament, inspirà els augustos i catalaníssims legisladors que un dia foren, tornarà de nou a guiar els passos dels qui, avui, enduts igualment per la puresa d'una patriòtica generositat, es convertiran en vetlles zelosos del benestar patri.

I així reneixerà la pau a Catalunya. Que la gran cosa és restablir el principi d'autoritat. Que alliberada la Pàtria de l'esclavatge i investits d'autoritat els homes pels quals la pau social de Catalunya sigui també la pau interna de llur propi esperit, el problema capital de la benestança queda resolt. Enllà les hores tenebroses de la baralla de classes; enllà la lluita fratricida i monstruosa; enllà l'angoixa del crim i l'atemptat i el sabotatge!

Les empreses de treball, com les firmes comercials i com les fàbriques, sota la tutela d'un Govern nacional interessat, no poden ésser ja més els menys o més dissimulats penitenciaris de fins ara. En una Catalunya

lliure on la gent de les fàbriques i tallers catalans treballi sense cap mena d'amargor dintre l'ànima, no pot haver-hi més que, socialment parlant, harmonioses famílies de treballadors o benavengudes comunitats obres — veritables obradors catalans on, dintre un ambient de compenetració i de concòrdia, es labori el pa de la pau i de la benaurança. L'aspecte dur del treball ha d'ésser-hi, en aquestes col·lectivitats, eixemorat pel mutu sacrifici; l'escala de jerarquies ha de restar-hi nivellada per un amor recíproc que atenuï o neutralitzi aquesta inesborrable gradació, absolutament objectiva, que la condició humana comporta.

La cobdícia i la mesquinesa que en siguin bandeja-des; el pèrfid egoisme, colpit i amortallat. Que les cases de treball devinguin temples i que el ritme laboriós, acompassat, s'hi aixequi en to de gràcies. Que al fi de la jornada, en la lassitud beata i dolça, els que aixequin el cap enlaire i esguardin el firmament descobriran, bell i refulgent, l'estel de Catalunya.

Car, llavors, ja no hi haurà més entre nosaltres els agents provocadors, els agitadors d'ofici, els enverinadors professionals. Els estaments diversos es comunicaran llavors, sense túbols intermediaris. Els acords i les convencions que es facin es faran de català a català. Cap gent estranya no ens obstruirà el camí ni fomentará l'equívoc. Les autoritats consultives o els àrbitres imparcials no seran més gent dubtosa, únicament germans nostres. Els imposadors de l'ordre, no altres que catalans. El pleideig exasperat d'algunes hores, no més que un raonament de família. L'Estat hi prendrà part de patriarca. I el contacte entre les classes serà, així, suau i tebi — ja no hi haurà més malestar.

A cada casa, llavors, veurem reflorir la pau i a cada cancell de porta una auriola de joia.

.....
Que el dia de demà es pugui dir que aquest fou « l'Emprèstiu de la Victòria ».

Per exemple del catalans

Catalans: a les presons de Montjuich de Barcelona hi tenim germans nostres que sofreixen per Catalunya. Hi sofreixen els turments més horribles. Son assotats, els claven canyes entre carn i ungla, els arrenquen els cabells, els posen argolles als braços i cercles de ferre al cap que van estrenyent fins fer-los sagnar i perdre els sentits, els fan passar gana, i els obliguen a caminar, peu nu, sobre esperit de vi en flames.

Catalans: què fem adormits encara? Ni per humanitat no ens redrecem davant d'un cas cruent i horrible com aquest? Què esperem? Què més ens poden fer?

Sovint hem dit que perquè reaccionés l'esperit de Catalunya, li mancava l'exemple de gent que heròicament es sacrificà per la causa. Volem exemple d'heroisme més conscient, més serè i, a la vegada, més esglaiador que el que ens donen aquests catalans, per nosaltres, els més il·lustres?

Tots, als turments que els apliquen per fer-los declarar allò que vol el jutge, responen en català; n'hi ha d'ells que ha fet la vaga de la fam durant deu dies, no desistint fins que els companys li han pregat, i en ésser cremats, tots ells serenament canten « Els Segadors » i « La Santa Espina ». O, exemple esfereïdor de serenitat i de grandesa d'ànima! Ja no haurem d'anar a Irlanda en recerca d'herois i màrtirs!

Germans que sofriu, si Catalunya us abandonés, aquests cants que aixequen per damunt de les vostres sofrenes, fóren els cants funeraris d'un poble! Però, no temeu, que no serà així. La mateixa serenitat amb que els canteu, ens diu que l'ànima de Catalunya viu encara, i, avui, s'encarna en vosaltres. Teniu aquesta valor heròica, perquè sou catalans.

Catalans, sobre tot, vosaltres, els que viviu una vida regalada; sobre tot, vosaltres, que heu predicat i tenui, malgrat avui us pesi, part en la paternitat espiritual i patriòtica d'aquests primers màrtirs de Catalunya, no els abandoneu! Abandonar-los fora abandonar Catalunya.

Per part nostra, ja sabem què ens pertoca. Feu, doncs, vosaltres que, amb el vostre adjutori, poguem ben aviat respondre als cants d'aquests màrtirs-herois amb himnes de guerra que somoguin tot Catalunya.

A la llum de l'estel solitari que ens ha guiat fins avui, hi ajuntarem aquesta claror de martiri que comença de lluir per damunt de les montanyes de Montjuich.

Catalans: quan hi ha germans nostres que canten mentres els cremen, és que l'ànima de Catalunya no pot morir mai!

Fem-nos-en, doncs, dignes.

Le Gérant: ANDRÉ VIDAL.

Imprimerie J. SOLSONA, 9, Rue Hallé, Paris-14^e
Téléphone: Gobelins 62-71